

LUND

Kommunrevisionen

Kommunfullmäktige

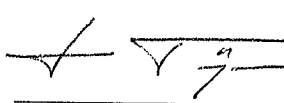
Revisorernas bedömning av delårsrapport januari-augusti 2010

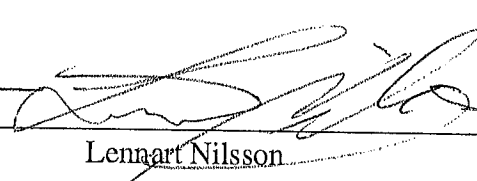
Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2010-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Bedömningen är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten. Det innebär att granskningen har varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningens resultat presenteras i bifogad revisionsrapport som utarbetats av PwC, se bilaga. Revisorerna bedömer följande utifrån upprättad delårsrapport och lämnad prognos.

- Delårsrapporten uppfyller, med undantag av pensionsredovisningen, i allt väsentligt kraven enligt den kommunala redovisningslagen. Kommunens pensionsredovisning har skett i överensstämmelse med tidigare års bokslut och delårsrapporter då pensionsskulden som intjänats före 1998 redovisas som en avsättning/skuld i balansräkningen istället för inom linjen som den kommunala redovisningslagen föreskriver. Avvikelsen mot lagstiftningen redovisas tydligt i delårsrapporten.
- Enligt prognosen i delårsrapporten kommer kommunen klara balanskravet år 2010.
- Delårsrapporten innehåller en samlad uppföljning av såväl verksamhetsmässiga som finansiella mål kopplade till god ekonomisk hushållning.
- När det gäller *god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv* är det vår bedömning, utifrån lämnad prognos, att kommunen har förutsättningar för att klara de tre finansiella mål som ställts upp, då investeringstakten överskattats de senaste åren.
- Det är positivt att kommunen har infört mätetal/indikatorer för uppföljning av *god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsmässigt perspektiv*. I den del som avser kommunfullmäktiges tio allmänna mål gör vi bedömningen att dessa bör förse med olika indikatorer på vad som ska uppnås inom respektive mål. Vi bedömer att kommunen utifrån lämnad redogörelse har goda förutsättningar för att uppfylla de allmänna målen. När det gäller nämndernas uppfyllelse av fullmäktigemålen är nämnderna på god väg att uppnå måluppfyllelse. Då det saknas en bedömning för ca 20 av indikatorerna går det inte att göra någon total bedömning av måluppfyllelsen.

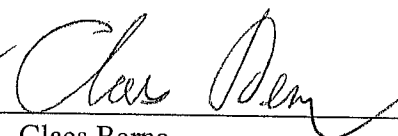
Lund den 20 oktober 2010

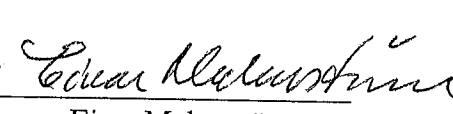

Lars Trägen

Lennart Nilsson

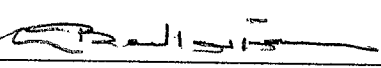

Tamas Osváth

Leif Persson

Claes Berne

Einar Malmström

Bertil Göransson

Bengt J Jönsson

Per Olsson

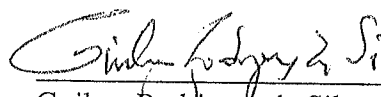

Britt Svensson

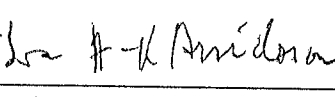

Waltraud Rasch

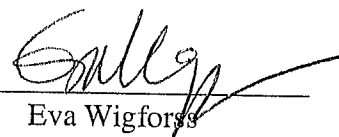

Mats Lindén

Har ej deltagit i
granskningen
av Utbildningsnämnden

Har ej deltagit i granskningen
av Barn- och skolnämnd
Lunds stad

Guilem Rodrigues da Silva

Anna-Klara Arvidsson

Eva Wigfors

Granskning av delårsrapport Januari-augusti 2010

Lunds kommun

2010-10-12

Bengt-Åke Hägg, godkänd revisor

Alf Wahlgren, certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	4
Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
Revisionskriterier	4
Metod	5
Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed.....	6
God ekonomisk hushållning	6
Finansiella mål.....	7
Mål för verksamheten.....	7
Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur.....	8
Resultatanalys.....	9
Nämndernas budgetuppföljning och prognos	10

Sammanfattande bedömning

Komrev inom PricewaterhouseCoopers har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens delårsrapport för perioden 2010-01-01 – 2010-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för 2010.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden är positivt med 142 mnkr (-25 mnkr), vilket är 167 mnkr bättre än motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett överskott på 235 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas.

Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- *Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav, med undantag från pensionsredovisningen, och god redovisningssed i övrigt.*
- *Vi har i vår granskning inte funnit något som tyder på att de prognostiserade resultaten är oförenliga med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2010. Vi delar därför kommunkontorets bedömning att samliga tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås.*
- *I delårsrapportens uppföljning och bedömning av kommunfullmäktiges allmänna mål bedöms tre av tio mål klaras och sju vara på god väg att klaras. Fortfarande är det för några av målen svårt att utifrån resultatet som redovisas för målen se hur kommunkontoret kommit fram till sin bedömning. Dock anser vi att överensstämmelsen mellan kommunkontorets beskrivning av resultatet och de gjorda bedömningarna generellt sett har förbättrats.*
- *Utifrån nämndernas egna redogörelser och prognoser gör vi bedömningen att nio av nämnderna har bra förutsättningar att uppfylla sina fullmäktigemål. Däremot bedömer vi att det kan bli svårt för BSN Lunds stad, BSN Lund Öster, Utbildningsnämnden att fullt ut uppnå sina fullmäktigemål.*
- *Kommunen upprättar inte sammanställd redovisning som en del av delårsrapporten, vilket gör att det totala resultatet av verksamheten inte kan avläsas. Detta är inte ett lagkrav, dock menar vi att informationsvärdet är betydande.*
- *Vi bedömer att nämndernas redovisningar och kommentarer till sina respektive årsprognoser ger kommunfullmäktige en överskådlig bild över nämndernas ekonomiska utveckling.*

Inledning

Bakgrund

Kommuner och landsting är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- God redovisningssed
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Metod

Granskningen har utförts genom:

- Analys av relevanta dokument
- Granska specifikationer och underlag till väsentliga balansposter i den omfattning som krävs för att i allt väsentligt säkerställa en rättvisande redovisning
- Översiktlig analys av resultaträkning samt resultatprognos för året
- Översiktlig analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen
- Intervjuer med berörda tjänstemän

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Granskningsresultat

Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader. Resultatet för perioden januari – augusti uppgår till 142 mnkr. Vid avstämning mot balanskravet avgår 72,3 mnkr och justerat resultat blir således 69,3 mnkr.

Kommunens delårsrapport består förutom förvaltningsberättelse av resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys. I delårsrapporten finns årsprognoser för de helägda bolagen.

Vad gäller anvisningar och interna föreskrifter så går sådana ut till förvaltningarna. Någon sammanställd redovisning upprättas inte i delårsrapporten, däremot redovisas de helägda bolagens prognoser för helåret.

Stora delar av kommunens verksamhet återfinns i bolagsform, för vilka det lämnas kompletterande uppgifter och resultat och prognos i vissa fall. En sammanställd redovisning i delårsformat, trots avsaknad av lagreglering, hade kunnat ge en mer heltäckande bild av verksamheten. Kommunen anger i redovisningsprinciperna att informationsvärdet inte motsvarar arbetsinsatsen i detta fall.

Kommunen redovisar i redovisningsprinciperna de avvikelser som tillämpas jämfört med de Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning. Framförallt gäller detta RKR:s rekommendation nummer 18. En beräkning av det redovisningsmässiga resultatet av att inte tillämpa rekommendationen hade ökat informationsvärdet.

Bedömning

Vi har i samband med genomförd granskning inte funnit något, med undantag från pensionsredovisningen, som tyder på att kommunens delårsrapport inte är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Kommunens hantering av pensionsskulden som intjänats före 1998 redovisas som en skuld/avsättning i balansräkningen istället för inom linjen som lagstiftningen anger.

Vi har granskat ett urval av de periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten och konstaterar att väsentliga poster har periodiserats korrekt.

Vår bedömning är vidare att de föreskrifter och anvisningar som finns ger förutsättningar för att delårsrapporten ska uppfylla de krav som KRL ställer.

God ekonomisk hushållning

Delårsrapporten i Lunds kommun är upprättad utifrån kommunfullmäktiges tre mål för god ekonomisk hushållning, allmänna mål för verksamheten samt nämndernas fullmäktigemål.

Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2010:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2010	Utfall i prognos 2010	Kommunens bedömning måluppfyllelse
Kommunen ska ha ett årligt positivt resultat (jämfört med kommunallagens balanskrav) som minst uppgår till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag	Resultatet för perioden uppgår till 69 mnkr. Prognosen visar på ett helårsresultat på 138 mnkr eller 3 % av skatteintäkter och generella statsbidrag	Klarar målet
Långsiktigt skall kommunens låneskuld per invånare inte överstiga det vägda medelvärdet för landets samtliga kommuner (2009: 12 900 kr/inv)	Låneskulden beräknas uppgå till 700 mnkr vid årsskiftet vilket motsvarar 6 300 kr/inv	Klarar målet
Nettoinvesteringarna får årligen uppgå till högst 12 % av skatteintäkter och generella statsbidrag	För perioden ligger investeringarna på 7 %. Målet motsvarar 530 mnkr och utfallet beräknas till 573 mnkr vilket skulle tyda på att målet inte nås. Kommunkontoret anser att investeringstakten regelmässigt överskattas och bedömer	Klarar målet

Bedömning

Vi har i vår granskning inte funnit något som tyder på att de prognostiserade resultaten är oförenliga med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2010. Vi delar därför kommunkontorets bedömning att samtliga tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås.

Mål för verksamheten

Under huvudrubriken: God ekonomisk hushållning – uppföljning av målen, och underrubriken: Uppföljning av kommunfullmäktiges allmänna mål görs en bedömning av måluppfyllelsen avseende kommunfullmäktiges tio allmänna mål. I bedömningen ges exempel på åtgärder under respektive mål. I uppföljningen bedöms tre allmänna mål klaras och sju mål bedöms vara på god väg att klaras.

Nämndernas fullmäktigemål och förväntade måluppfyllelse redovisas i bilaga till delårsrapporten. I förvaltningsberättelsen görs en sammanfattande bedömning att nämnderna är på god väg att uppnå

eller kommer att uppnå en god måluppfyllelse. Av de cirka 80 indikatorer som valts ut för att mäta måluppfyllelsen saknar 20 indikatorer bedömning. Förklaringen till det anges vara att mätningar genomförs först senare i år och att vissa indikatorer är nya för 2010. I några fall gäller att inga mätetal fastställts i budgeten.

Av de cirka 60 indikatorer som ges en bedömning är det ett tiotal indikatorer som bedöms inte klarar eller riskerar att inte klara målet för 2010. Antalet redovisade indikatorer är fler för 2010 och förra året saknades 19 av 55 indikatorer och i år saknas 20 av 80.

Bedömning

I delårsrapporten redovisas nämndernas bedömning av måluppfyllelsen gällande nämndernas fullmäktigemål. Redovisningen som omfattar drygt 80 indikatorer har för flertalet indikatorer nu kompletterats med prognoser. Undantaget är indikatorerna för vård- och omsorgsverksamheten som saknar prognoser. Även om många indikatorer saknar bedömningar anser vi, i likhet med föregående år, att redovisningen är informativ och fyller en viktig funktion i syftet med delårsrapporten, nämligen att ge en bild av var i processen mot måluppfyllelse som kommunen befinner sig.

Utifrån nämndernas egna redogörelser och prognoser gör vi bedömningen att nio av nämnderna har bra förutsättningar att uppfylla sina fullmäktigemål. Däremot bedömer vi att det kan bli svårt för BSN Lunds stad, BSN Lund Öster, Utbildningsnämnden att fullt ut uppnå sina fullmäktigemål.

I den uppföljning och bedömning av kommunfullmäktiges allmänna mål som inledningsvis redovisas i delårsrapporten bedöms tre av tio mål klaras och sju vara på god väg att klaras. Fortfarande är det för några av målen svårt att utifrån resultatet som redovisas för målen se hur kommunkontoret kommit fram till sin bedömning. Exempelvis anges under målet; *effektiv användning av Lundabornas skattepengar och lägre skatteuttag* att skattesatsen är oförändrad, ändå bedöms målet klaras. Dock anser vi att överensstämmelsen mellan kommunkontorets beskrivning av resultatet och de gjorda bedömningarna generellt sett har förbättrats.

I likhet med förra årets granskning anser vi att många av målen är på en generell och övergripande nivå och saknar konkretisering. För att ytterligare öka värdet och tillförlitlighet i uppföljning och avstämning av kommunfullmäktiges allmänna mål anser vi att dessa, liksom nämndernas fullmäktigemål, bör förses med olika indikatorer på vad som ska uppnås inom respektive mål.

Sammanfattningsvis bedömer vi att den prognostiserade måluppfyllelsen för verksamheten är relativt god. Av nämndernas verksamhetsberättelser framgår att flertalet av målen bedöms kunna uppnås. Vi delar dessa bedömningar.

Förvaltningsberättelsens innehåll och struktur

Under rubriken Verksamhetsredovisning kommenterar respektive nämnd på ett översiktligt och mestadels kortfattat sätt viktiga händelser i verksamheten under perioden.

Verksamhetsredovisningen följs av en personalredovisning som bland annat innehåller en avstämning av ett pågående medarbetar- och ledarutvecklingsprogram kallat *Utvecklingsresan*.

Personalredovisningen innehåller även en redovisning över inom vilka verksamheter det inom ett till fem år kommer att finnas briststyrken.

Av personalredovisningen framgår att sjukfrånvaron för kommunens anställda under perioden januari till juli 2010 är 5,3 procent. Det uppges vara en minskning i förhållande till föregående år (5,6 procent). Helårsprognosen för 2010 är 5,3 procent vilket är en bit över det fastställda målet på 5,0 procent.

I samband med sjukfrånvaroredovisningen redogörs, kopplat till den personalstrategiska handlingsplanen 2010, för vilka åtgärder för att främja hälsa och förebygga ohälsa som har vidtagits.

Det finns ingen sammanställd redovisning i delårsrapporten. Under rubriken Bolag och kommunalförbund redovisas resultaten i de kommunala bolagen och kommunalförbundet. De redovisade resultaten avser olika perioder där Lunds Energikoncern avser sju månader, Lunds kommuns Fastighets AB sex månader och Räddningstjänst Syd samt VA Syd avser åtta månader.

Redovisningen av resultaten för bolagen ingår i förvaltningsberättelsens stora avsnitt rubricerat Kommunens resultat och ekonomisk ställning. Här redovisas först Delårsbokslut januari – augusti 2010 med rubrikerna: Resultat, Kapacitet, Kontroll och Bolag och kommunalförbund. Efter delårsbokslutet redovisas Prognos för resultatet 2010 med rubrikerna: Resultat, Kapacitet, Kontroll och Bolag och kommunalförbund. I prognosavsnittet mellan rubrikerna Kapacitet och Kontroll finns ett avsnitt kring Budget 2011 som redogör för det budgeterade resultatet.

Vi anser att förvaltningsberättelsens innehåll i förhållande till fullmäktiges informationsbehov är tillfredsställande och vi bedömer att förvaltningsberättelsen är upprättad i enlighet med KRL och god redovisningssed. Däremot anser vi att strukturen i avsnittet Kommunens resultat och ekonomisk ställning kan förbättras med avseende på överskådlighet och läsbarhet. Kommunkontoret bör fundera på huruvida det finns möjligheter att foga samman bokslut och prognos till ett avsnitt med bibehållande av nuvarande underrubriker.

Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett positivt resultat, 138 mnkr, vilket är 102 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med 77 mnkr mot budget
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 59 mnkr bättre än budgeterat
- Finansnettot ligger i prognosen 9 mnkr bättre än budgeterat, framförallt de finansiella kostnaderna förväntas bli lägre än budget

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2010, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

<i>Resultaträkning och prognos 2010-08, mnkr</i>	<i>Utfall delår fg. år</i>	<i>Utfall delår Prognos</i>	<i>Avv mot budget</i>
Verksamhetens nettokostnader	-2 627	-2 635	-4 266
Skatteintäkter	2 530	2 536	4 111
Generella statsbidrag	128	226	367
Finansiella intäkter	41	40	60
Finansiella kostnader	-97	-26	-37
Årets resultat	-25	142	235

Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till 69 mnkr enligt prognosen. Motsvarande budgetsiffra uppgår till 36 mnkr. För hela 2010 prognostiseras 138 mnkr. Jämfört med prognosen per första tertialet är det en förbättring med 70 mnkr, huvudsakligen hänförligt till nämndernas prognoser.

Flera nämnder visar positiva budgetavvikelser samtidigt som skatteintäkterna överstiger budget med sammanlagt 59 mnkr.

För generella statsbidrag och utjämning överstiger 2010 års delårsbelopp föregående år med 98 mnkr, huvudsakligen hänförligt till det tillfälliga konjunkturstödet.

Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Prognosen för nämndernas driftredovisning 2010 visas i nedanstående tabell:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Prognos			
	Budget 2010	Utfall augusti	Utfall helår	Budget avvikelse
KS/ Politisk ledning	-40	-23	-40	0
KS/ Kommunkontor	-143	-84	-136	6
Servicenämnd	102	103	119	17
Byggnadsnämnd	-21	-10	-18	3
Teknisk nämnd	-206	-121	-206	0
Teknisk nämnd, Brunshög			1	1
Miljönämnd	-12	-5	-10	1
Kultur- och fritidsnämnd	-268	-176	-268	0
Socialnämnd	-413	-272	-419	-6
Vård- och omsorgsnämnd	-1 283	-809	-1 266	17
Utbildningsnämnd	-446	-258	-439	7
Barn- o Skolnämnd Lunds stad	-1 318	-822	-1 316	2
Barn- o Skolnämnd Lund Öster	-544	-338	-544	0
Renhållningsstyrelsen	0	4	1	1
Summa nämnderna	-4 592	-2 810	-4 542	50

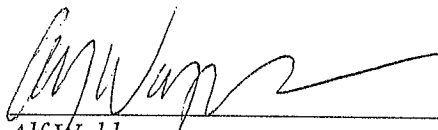

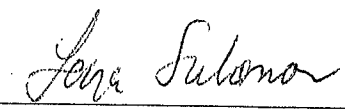
Av tabellen framgår att avvikelsen i prognosen mot budget är positivt totalt sett på 50 mnkr. Det är bara en nämnd som prognostiserar ett underskott och det är socialnämnden som eventuellt kommer att gå med 6 mnkr i underskott. Övriga nämnder uppvisar prognostiserade nollresultat eller överskott. Störst överskott förväntas service- och vård- och omsorgsnämnden få med vardera 17 mnkr.

I delårsrapportens förvaltningsberättelse redovisas nämndernas kommentarer till respektive prognostiserade avvikelser. Socialnämndens prognostiserade underskott på 6 mnkr kommenteras utförligt. Övriga nämnder redovisar kortare men likafullt informativa kommentarer.

Vi bedömer att nämndernas redovisningar och kommentarer till sina respektive årsprognoser ger kommunfullmäktige en överskådlig bild över nämndernas ekonomiska utveckling.

2010-10-12

Alf Wahlgren

Lena Salomon